

PLANINARSKI DOM NA LJUVAČU

Na poticaj prof. Umberta Giromette započeo je HPD "Mosor" gradnju Planinarskog doma u središnjem dijelu planine Mosor kod izvora Ljuvac na nadmorskoj visini 868 metara. Kamen temeljac postavljen je 24. listopada 1929. godine, a 10 listopada 1931. godine Dom je svecano otvoren pod imenom "Dom kraljice Marije".

PLANINARSKI DOM NA LJUVAČU

Na poticaj prof. Umberta Giromette započeo je HPD "Mosor" gradnju Planinarskog doma u središnjem dijelu planine Mosor kod izvora Ljuvac na nadmorskoj visini 868 metara. Kamen temeljac postavljen je 24. listopada 1929. godine, a 10 listopada 1931. godine Dom je svecano otvoren pod imenom "Dom kraljice Marije". Okoliš doma pošumili su vrijedni planinari desecima tisuća sadnica bora. Za vrijeme 2. svjetskog rata Dom je služio kao bolnica, radionica oružja i zapovjedništvo Mosorskom partizanskom odredu. Talijanska vojska ga je zapalila i gotovo do temelja srušila. Poslije 2. svjetskog rata Dom je obnovljen i dogradnjom znatno proširen. Otvoren je 9. prosinca 1951. godine pod imenom "Dom na Ljuvacu". Od 26. studenog 1961. godine prema želji Mosoraša nosi naziv Planinarski dom "Umberto Girometta". Elektrificiran je 24. studenog 1967. godine. Pocetkom Domovinskog rata Dom je bio središte za izobrazbu kadrova Hrvatske vojske.

Dom je prostrana kamenom zidana jednokatnica koja u prizemlju ima kuhinju i spremu, hol i blagovaonicu za 70 gostiju, hodnik, m. i ž. wc i dvije sobe (jedna je soba domara), te na katu

hodnik, m.i ž. wc, spremu, 3 sobe (8 + 16 + 4 ležaja) i skupno ležište (ukupnog kapaciteta 80 osoba). Ima domara, elektricnu energiju, tekucu vodu, telefon, opskrbljen je i otvoren vikendom, a u ostale dane po dogovoru. Ispred Doma je prirodna otvorena terasa na kojoj može boraviti preko 100 izletnika. Postavljeno je i 5 velikih drvenih stolova sa klupama pod visokom srebrnim jelama, koje daju posebice ljeti ugodnu hladovinu.

PLANINARSKA KUĆA "LUGARNICA" NA MOSORU

Planinarsku kucu na Užinskoj kosi sagradila je 1903. godine Šumska uprava. Prije 1. svjetskog rata kucom se služilo Planinarsko-turisticko društvo "Mosor" iz Poljica, a poslije Primorsko-planinarsko društvo "Dinara" iz Splita. Godine 1936. Šumska uprava ustupa "Lugarnicu" HPD-u "Mosor". Obnovljena je i otvorena za korištenje planinarima 31. svibnja 1937. godine. U 2. svjetskom ratu bila je zapaljena, a obnovljena je 19. svibnja 1957. godine kao omladinaka kuca "Ljubo Uvodic-Razin". Više puta je provaljivana i devastirana. Mnoge generacije planinara su obnavljale i uredivale "Lugarnicu". Tijekom 1992. i 1993. godine detaljno je uređena, a 1994. godine u potpunosti opožarena od udara groma. Zahvaljujuci Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu, koje je prebacilo helikopterima materijal na Užinsku kosu, "Lugarnica" je ponovno obnovljena i 3. srpnja 1997. godine svecano otvorena.

To je kamenom zidana prizemnica na nadmorskoj visini od 872 metra, koja sada ima kuhinju sa štednjakom na drva, blagovaonicu, spremu, dnevni boravak, sobu sa skupnim ležištem na dvije etaže za 20 planinara, pitku vodu (bunar je u kuci) i struju (agregat). Ispred zgrade je mali zaravanak sa lijepim vidikom na Split, otoke i planinu Kozjak.

PLANINARSKO SKLONIŠTE "KONTEJNER - LJUTO KAME" NA MOSORU

Planinarsko sklonište "Kontejner-Ljuto kame" smješteno je na južnoj padini Mosora, na proplanku udaljenom 30-tak metara od raskrižja markiranih staza za Ljuto kame i Donji Dolac, Botajnu i Kozik, te Planinarski dom "U.Girometta". Sklonište je u vlasništvu HPD "Mosor" - Split,

a izmješteno je 1997. godine na tu lokaciju sa Lugarnice, gdje je služilo prilikom obnove iste. Pogodno je kao odmorište za obilazak istocnog dijela planine Mosor
Nalazi se na nadmorskoj visini 1055 metara. Otvorenog je tipa. Ne tako davno bio je to goli kontejner sa prozorima i vratima. Tijekom 2002 i 2003. godine obloženo je u drvu i natkriveno. U drvenom potkrovlju moguće je nocenje 10-tak osoba uz korištenje podmetaca i vreca za spavanje. Oko skloništa je visoki drveni trijem. U kontejneru je štednjak na drva. Propisno je uzemljeno. Nema vode, pa je treba nositi sa sobom.

G.G.